Comunitat Autònoma / Departament / Estat	COMUNITAT VALENCIANA
Municipi	BIAR
Edifici	Parròquia de l'Assumpció de la Mare de Déu
Direcció	Plaça de la Constitució, 4 03410
Localització	Sala de les Campanes
Nom	**La Tercera (6)**
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 96 | Vora 8 | Altura del bronze 82 | Pes aproximat (en quilos)512 kg
Fonedor	
Any fosa	1420ca

Descripció	Presenta en el terç epigrafía en caraters gótics. Malgrat l'apresurada documentació, per causes externes, es pot transcriure la inscripció que diu, amb gran aproximació, i amb nombroses abreviatures " ? ihs autem ? transies ? pr mediu ? iLLoru ibat ? mente ? sancta ? spontanea ? honore ? deo ? et ? patri ? Liberatione " La primera part s'hauria d'haver escrit "ipse autem transiens per medium illorum ibat" (Lc 4:30, amb l'habitual substitució de "ipse" (el mateix) pel nom grec de Jesús, escrit a la manera llatina: "ihs". Es tradueix per "però el mateix Jesús, passant entre ells, es va anar", probablement amb un sentit diferent de l'evangèlic: no es tracta de que Jesús fuja, sense que li facen mal (perquè no ha arribat la seua hora) sinó que la campana amb el seu so porta la veu, la presència de Jesús, enmig de la gent. Aquesta inscripció apareix en nombroses campanes gòtiques de les catedrals, algunes datades com la de Roda de Isábena (Aragó) de 1401, Santiago de la Catedral de Sevilla, de 1438 o Calderona de la Primada de Toledo de 1479. No obstant apareix també en campanes més tardanes com una de la Colegiata de Santa María de Medinaceli (Castilla y León) o l'Andreu de la Catedral de València (1605), totes elles amb epigrafia gòtica. La segon inscripció s'escriu habitualment “MENTEM SANCTAM SPONTANEAM HONOREM DEO ET PATRIA LIBERATIONEM" L'expressió es troba en les campanes més antigues utilitzant-se des del segle XIII fins a principis del XVI, i té un significat fosc. Podria traduir-se com DE MANERA PIADOSA, I VOLUNTÀRIAMENT, SONE EN HONOR DE DÉU I PER A ALLIBERAR LA MEUA PÀTRIA. Es diu que durant l'enterrament de Santa Àgata, va aparéixer un jove desconegut, vestit amb robes de seda, que va deixar junt amb la tomba una placa de marbre amb esta inscripció, que es mostra junt amb el bust de la santa, en la catedral de Catània. Segons conten el volcà Etna va fer erupció un any després de la mort de la Santa en el 250 i els pobladors de Catània van demanar la seua intervenció aconseguint detindre la lava a les portes de la ciutat. Des de llavors és patrona de Catània i de tota Sicília i de la contornada del volcà i invocada per a previndre els danys del foc, rajos i volcans. Esta protecció podria justificar la "alliberament de la pàtria", que alguns han volgut interpretar, sense cap motiu, com una campana associada als alçaments contra les invasions. S'utilitza com a antífona en les segones vespres de Santa Águeda. VORÀGINE, en la Llegenda Daurada, li dóna una traducció més poètica, referint-se a la santa: "Ànima santa, generosa, honor de Déu i alliberadora de la seua pàtria". Una possible justificació de la popularitat del text es deuria, precisament, a la consideració de Santa Àgata, en molts llocs, com la protectora contra les tempestats, els volcans i altres fenòmens meteorològics devastadors. Este paper de protecció en altres llocs es deu a Sant Miquel Arcàngel o a Santa Bàrbera, encara que esta pareix una protectora més tardana. En conseqüència la campana, dedicada a Santa Àgata, protegiria, com la Santa, al territori de tot mal, i lloaria Déu. La campana té només dos elements simbòlics: una imatge plantada amb una figura agenollada a la dreta, que es podria interpretar com una Mare de Déu i un oferent, i l'escut municipal de vila reial, amb tres pals i coronat. Per baix es repeteix varies voltes també en caracters gótics "te deum laudamus". La frase completa seria "TE DEUM LAUDAMUS: TE DOMINUM CONFITEMUR. TE AETERNUM PATREM OMNIS TERRA VENERATUR." que es pot traduir com ET LLOEM OH DÉU, ET CONFESSEM SENYOR, A TU PARE ETERN ET VENERA TOTA LA CREACIÓ. El TE DEUM, anomenat a vegades Himne Ambrosià perquè es va associar amb Sant Ambrosi, és un himne tradicional d'alegria i d'acció de gràcies. Es va atribuir primer a Sant Ambrosi, a Sant Agustí o a Sant Hilari, però pareix segur que el seu autor siga Nicetas, bisbe de Remesiana (segle IV). S'utilitza a la conclusió de l'Ofici de Lectures en la Litúrgia de les Hores fora de Quaresma, diàriament en les Octaves de Pasqua i de Nadal, i en les Solemnitats i Festivitats. Les inscripcions de la campana són clares: per una part la campana significa la presència de Jesús en el mig del seu poble, per tant la campana seria la veu de Déu, però per altra la campana indica una voluntat de protecció de la comunitat, representada pel seu escut municipal. En la documentació actual, parcialment incompleta però que recull gran part dels textos i de la

Fotos	25
Tocs	
Conservació, manteniment	Bona, restaurada per Relojería Valverde. S'ha canviat l´ansa batallera antiga, que estava per a caure.
Protecció	Bé Moble d'Interès Cultural (Decret 217/2018) de 30 de novembre (DOGV núm. 8439 07-12-2018) (BOE núm 16 18-01-2019). Codi anotació preventiva 000000145329 En conseqüència els projectes d'intervenció en la campana i les seues instal·lacions han de ser presentats a la Direcció General de Patrimoni Cultural i Museus per a la seua aprovació, prèviament a l'inici dels treballs.
Propostes	
Autors de la documentació	ALEPUZ CHELET, Joan
Data	15-03-2015

Fitxa completa de la campana: La Tercera (6) Parròquia de l'Assumpció de la Mare de Déu - BIAR

PDF (12-10-2026)